

**Jomfruland
nasjonalpark**

Nasjonalparkstyret

Møtedato: 23.03.20 pr. Skype
Saksnummer:
Saksbehandler: Morten Johannessen
Dato saksframlegg: 04.02.2019

Sak 2020/6: Bålpanne på Skratta

Bakgrunn

Skjærgårdstjenesten i Kragerø har kjøpt inn bålpanner til en del sikrede friluftsområder og utsettingen har begynt. I tillegg til at bålpannene er en service overfor de besøkende, er hensikten at de vil redusere bålfyring på bakken som blant annet får fint svaberg til å sprekke og at de vil redusere brannfaren. Skjærgårdstjenestens vurdering er at folk fyrer bål uavhengig om det er tilrettelagt eller ikke. Det er ikke lagt opp til å legge ut ved. De fleste stedene ligger ved sjøen og mange har med seg ved i båten.

En av stedene er Skratta som ligger i nasjonalparken, og Skjærgårdstjenesten har 31.01.20 søkt om tillatelse etter verneforskriften. Antakelig er den nordligste holmen mest aktuell. Se flyfoto i vedlegg 1. I det området er det avfallsdunker, toalett og brygge for Skjærgårdstjenestens båter. Skratta er en av stedene i Kragerø som er mest brukt av båtfolket.

Bilde av bålpannene som settes ut er vist i vedlegg 2 til dette dokumentet.

Forvalters vurdering

Forholdet til verneforskriften

Verneforskriftens § 7 gir et generelt forbud mot brenning av bål og bruk av grill direkte på underlaget. Forbudet gjelder hele året. Det er ikke retningslinjer til bestemmelsen i forvaltningsplanen. Etter § 11 i samme forskrift kan styret gi dispensasjon dersom tillatelse ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Bakgrunnen for bålforbudet i verneforskriften er at brenning kan gi skader på fjell og stein, kan skade sjeldne og truede plante- og dyrearter, samt gir risiko for brann. Spesielt på Jomfruland er det fokus på brannrisiko i tørre perioder.

Bestemmelsen i § 7 kan leses som om det er et forbud mot bål direkte på underlaget og at bålpanne derfor ikke er omfattet av forbudet, men de fleste vil nok oppfatte at den delen av bestemmelsen gjelder grill. Saken må derfor vurderes etter § 11 om generelle dispensasjonsbestemmelser.

Forholdet til formålene med vernet

Dette er et tiltak som må vurderes opp mot formålene som blant annet sier:

«Å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

b) Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog

c) Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

Vurderingen er at bålpanner kan være et positivt bidrag til å ta vare på kystlandskapet (mindre skader på svaberg og stein) og være til fordel for friluftslivet. Hvis bålpanna plasseres på den nordligste holmen, vil faren for brann være liten, da mye av arealet er bart fjell. Det er små forekomster av strandeng på Skratta som er en del av verneformålet. Engene er i forsenkninger og langs beskyttet sjøkant. Normalt er det fuktig i disse områdene og vegetasjonen er trolig lite antennelig i seg selv. Videre vil bålpanne gi mindre risiko enn bålpyring på bakken som antakelig er alternativet i praksis.

Forholdet til miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget: Det er ikke gjort undersøkelser av verneverdier som plante- og dyreliv på Skratta, men spesielt den nordlige holmen er karakterisert av stor andel bart fjell. Videre er forvalter kjent med at det er noen små partier med strandeng og krattvegetasjon. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig for denne saken og § 9 om føre- var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning: Det kan bli tatt initiativ til flere bålpanner i nasjonalparken. Denne saken vil kunne ha konsekvens for tilsvarende saker på holmer med lite overdekning og vegetasjon, men ikke for øyene Jomfruland og Stråholmen. Bålpanner vil dessuten være aktuelle i sikrede friluftsområder med mye besøk, noe det er et mindre antall av i nasjonalparken. Samlet belastning vurderes til å være liten.

§ 11 om kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver: Det er lite tenkelig at bålpanne på Skratta vil påføre naturmiljøet vesentlige skader, men hvis så skulle skje, skal tiltakshaver dekke kostnadene.

Konkret vurdering

Det vises til vurderinger i forhold til verneformålet. Videre bør det unngås at bålpanne blir fylt med avfall. Hvis/når den skal fjernes, bør eventuelt stålfundament i fjell kappes jevnt med fjellet og sparkles med grå, bestandig masse.

Innstilling

Kragerø kommune ved Skjærgårdstjenesten gis tillatelse til utsetting av bålpanne på Skratta på følgende vilkår:

1. Bålpanna skal være av samme eller tilsvarende type som den som er vist i søknaden.
2. Bålpanna skal ha jevnlig tilsyn og skal tømme for eventuelt avfall.
3. Hvis/når den skal fjernes, skal eventuelt stålfundament i fjell kappes jevnt med fjellet og sparkles med grå, bestandig masse.

Tillatelsen er gitt etter verneforskriften § 11.

Behandling

Knut Jarle Sørдалen, Solfrid Rui Slettebakken og Jone Blikra fremmet følgende forslag: Styret er av flere grunner skeptiske til bålpanner i nasjonalparken, men det gis tillatelse for tre år, med evaluering av erfaringer med bålpanna på Skratta og ellers i Skjærgårdsparken etter treårs-perioden.

Vedtak

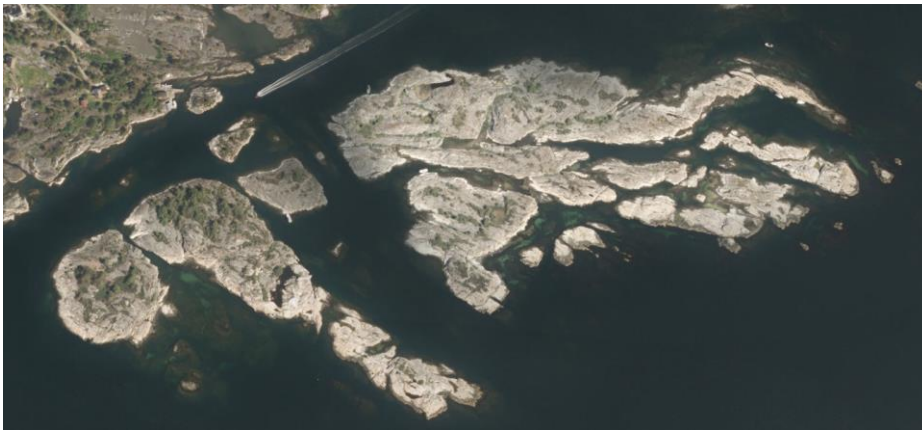
1. Bålpanna skal være av samme eller tilsvarende type som den som er vist i søknaden.
2. Bålpanna skal ha jevnlig tilsyn og skal tømmes for eventuelt avfall.
3. Hvis/når den skal fjernes, skal eventuelt stålfundament i fjell kappes jevnt med fjellet og sparkles med grå, bestandig masse.
4. Styret er av flere grunner skeptiske til bålpanner i nasjonalparken, men det gis tillatelse for tre år, med evaluering av erfaringer med bålpanna på Skratta og ellers i Skjærgårdsparken etter treårs-perioden.

Tillatelsen er gitt etter verneforskriften § 11.

Utskrift til

- Kragerø kommune ved Skjærgårdstjenesten

Vedlegg 1

Skratta

Vedlegg 2

Type bålpanne